Орган Руського Народного Союза в Америці

В лучності сила!

Свобода

SWOBODA

Рік XVIII. Ню Иорк. Четвер, 3-го падолиста 1910. Число 44. Vol. XVIII. New York, N. Y. Thursday, November 3, 1910. No. 44.

До читачів „Свободи“ від обновленої редакції.

Послідня головна конвенція ,,Союза“ поручила начальній екзекутиві своєї організації вишукати відповідну людину на редактора побільшеної ,,Свободи“. Головні П. Т. Урядники, обговоривши сю справу на осібнім засіданю, порішили одноголосно і згідно покликати на се почесне становище низше підписаного, наділяючи мене тим способом своїм довірєм і віддаючи в мої руки моральний провід читачів ,,Свободи“, а в осібна всіх членів нашої організації.

Обнимаючи з отсим числом посаду відвічального редактора ,,Свободи“, почуваю ся до милого обовязку подякувати щиро наперед Вп. Головним Урядникам за їх до моєї особи довірє, а відтак цілій Сьвітлій Конвенції, з ініціятиви котрої Головний Уряд мав право і обовязок вистарати ся о нову редакторську силу для органу ,,Союза“.

На сім місци мушу признати ся, що беру ся за сю почесну, але неменше важку роботу не без певного остраху так перед власною совістію як і перед справедливими вимогами тих, котрі надіють ся від тепер найти в ,,Свободі“ все, що необхідно потрібне для їх духового житя, а головно усе те, що являєть ся конечним для поширеня здорової культури серед нашого народу в новій вітчині.

Хоч моє положенє незавидне; хоч праця тяжка і не завсїгди вдячна; хоч треба буде бороти ся відразу на кілька боків — я маю кріпку надію, що при Божій помочи та при підмозї щирих прихильників нашого простолюдя мені удасть ся поконати всі перепони і я, по якімсь часї, буду міг сьміло і з піднесеним чолом станути перед лицем нашої суспільности на справедливий суд...

Тим читачам нашої часописи, котрі уже тепер бажають знати, на якій програмі я думаю розпочати, а відтак і продовжати свою діяльність — скажу коротко: моя програма сходить ся і накриваєть ся з програмою тих, що мене покликали заступати їх моральні й матеріяльні інтереси. Воля народа — се мій обовязок, а що наш нарід хоче жити житєм релігійно-моральним, то я буду старати ся по змозї своїх слабих сил вволити його волю і робити так, щоб анї він сам анї його потомство не зійшли на бездорожа.

Всїх П. Т. Читачів нашого тижневника і всїх чесних Дописувателів прошу відносити ся до мене з повним, хоч ще доси незаслуженим довірєм, а на случай якоїсь мимовільної похибки з моєї сторони — з ласкавою вирозумілостію. Я постараю ся обслужити кождого совісно і щиро чи то публично в часописи, чи дорогою приватної переписки, але тільки в таких справах, що мають ширше, загальнійше значінє. Хто буде зі ,,Свободи“ невдолений, або хто забажає якогось иншого духового корму понад той, що в ґазеті буде подавати ся — нехай віднесе ся з своїм жаданєм прямо в редакцію, а я постараю ся, щоби вибагливість кождого читача заспокоїти, коли тільки його претенсії не будуть супротивляти ся означеній висше програмі.

Отсих кілька стрічок я вважав за потрібне сказати на адресу всїх Шан. Читачів ,,Свободи“; раз на те, щоб їм представити ся в своїм ,,новім редакторськім платю“, а по друге, щоби менї самому і всїм тим, котрі годять ся з нашою програмою, було ясно, якою дорогою маємо ступати до назначеної мети, а тою метою: щастє нашого народа і його духове відродженє.

Осип Стеткевич.

Заява.

На численні запити членів Р. Н. Союза заявляє ся отсим, що Головний Уряд не розсилав від себе ніяких відозв анї протестів і нікого до жадного протестованя не взивав анї нікому протестувати не поручав.

Mc. Adoo, Pa. Oct. 25 1910.

Д. Капітула головн предсід. **А. Шаршонь** головн. касиер
С. Ядловский гол. фінанс. секр., **Т. Лабовский** гол. рекорд. секр.

Протокол

з XI. Головної Конвенції Руского Народного Союза в Америці, котра відбулась дня 20, 21, 22 і 23 вересня 1910 р. в Cleveland, Ohio.

(Продовжене із справоздання гол. рек. секретара).

Від послідної Конвенції приступило до Р. Н. Союза 122 слідуючих нових Відділів:

40 Edwardsville, Pa. Бр. сьв. Володимира
88 Tonawanda, N. Y. Бр. сьв. Петра і Павла
105 Nicetown, Pa. Бр. сьв. Володимира
112 Cleveland, O. Сестр. Пр. Діви Марії
150 Pittfield, Mass. Бр. сьв. Димитрія
156 Sheffield, Pa. Бр. сьв. Антонія
172 Fredericktown, Pa. Бр. сьв. Йоана Хрест.
181 Manville, R. I. Бр. сьв. Стефана
182 Dixonville, Pa. Бр. сьв. Йоана Хрест.
183 Sunderland, Mass. Бр. сьв. Петра і Павла
184 Whiting, Ind. Бр. Покров. Пр. Богор.
185 Hazleton, Pa. Бр. сьв. Кирила і Методія
186 McAdoo, Pa. Сестр. сьв. Ольги
187 Ford City, Pa. Тов. „Зап. Січ"
188 Ginter, Pa. Сестр. сьв. Анни
189 South Fork, Pa. Бр. Усп. Пр. Богор.
190 Newark, N. J. Бр. сьв. Володимира
191 Troy, N. Y. Бр. сьв. Володимира
192 Herkimer, N. Y. Бр. сьв. О. Николая
193 Red Star, W. Va. Бр. Усп. Пр. Богор.
194 Minneapolis, Minn. Бр. Усп. Пр. Богор.
195 Peckskill, N. Y. Бр сьв. Петра і Павла
196 Whiting, Ind. Бр. сьв. Тройці
197 Swoyers, Pa. Бр. сьв. Арх. Михаїла
198 Port Jervis, N. Y. Бр. сьв. Арх. Михаїла
199 Whiting, Ind. Сестр. Усп. Пр. Діви Марії
200 Syracuse, N. Y. Сестр. Непр. Зач. Д. Марії
201 Whippany, N. J. Бр. сьв. Михаїла
202 Auburn, N. Y. Сестр. Пр. Діви Марії
203 Brooklyn, N. Y. Бр. сьв. Тройці
204 New York, N. Y. Тов. „Укр. Просьвіта"
205 Emerald, Pa. Бр. сьв. Арх. Михаїла
206 Woonsocket, R. I. Тов. „Зап. Січ"
207 Jeanette, Pa. Бр. сьв. Димитрія
208 Kingston, Pa. Бр. сьв. Арх. Мих.
209 Carteret, N. J. Бр. сьв. Арх. Мих.
210 Westchester, N. Y. Тов. „Укр. Згода"
211 Stapleton, N. Y. Бр. сьв. Михаїла
212 Cleveland, O. Бр. сьв. Арх. Михаїла
213 Bayonne, N. J. Бр. сьв. Арх. Михаїла
214 McKees Rocks, Pa. Сестр. сьв. Надії
215 New York, N. Y. Тов. „Поміч"
216 Hazleton, Pa. Сестр. Покров. Пр. Богор.
217 Rochester, N. Y. Бр. сьв. Йосафата
218 Youngstown, O. Тов. „Сокіл"
219 Bakerton, Pa. Бр. сьв. Петра і Павла
220 Brooklyn, N. Y. Тов. „Днїстер"
221 Chicago, Ill. Бр. сьв. Стефана
222 Mahanoy City, Pa. Бр. сьв. О. Николая
223 Port Buckley, Pa. Бр. сьв. Йоана Хрест.
224 Belle Valley, O. Бр. сьв. О. Николая
225 Desloge, Mo. Бр. сьв. О. Николая
226 Hammond, Ind. Бр. сьв. Йоана Хрест
227 Derry, Pa. Бр. сьв. Йоана Хрест.
228 St. Clair, Pa. Сестр. сьв. Анни
229 Scranton, Pa. Бр. сьв. Василія
230 Monessen, Pa. Сестр Неп. Зач. Д. Марії
231 Scranton, Pa. Сестр. Неп. Зач. Д. Марії
232 Hinsdale, N. H. Бр. сьв. Йоана Хрест.
233 Passaic, N. J. Бр. сьв. Йоана Хрест.
234 Elizabethport, N. J. Тов. „Зап. Січ"
235 Rossford, O. Бр. сьв. Михаїла
236 Ambridge, Pa. Сестр. Неп. Зач. Д. Марії
237 Chester, Pa. Бр. Сош. сьв. Духа
238 New Alexandria, Pa. Сестр. Пр. Д. Марії
239 Philadelphia, Pa. Бр. сьв. Георгія
240 Phoenixville, Pa. Бр. сьв. Володимира
241 Newark, N. J. Сестр. сьв. Ольги
242 Hawthorne, Ill. Бр. сьв. Михаїла
243 West Pullman, Ill. Бр. сьв. Михаїла
244 Bellefonte, Pa. Бр. сьв. Йоана Хрест.
245 Trenton, N. J. Бр. сьв. Петра і Павла
246 Crompton, R. I. Бр. сьв. Стефана
247 Wilmington, Del. Бр. сьв. Йоана Хрест.
248 Coatesville, Pa. Бр. Сошес. сьв. Духа
249 Nanticoke, Pa. Бр. сьв. О. Николая
250 Pittsburg, Pa. Бр. сьв. Георгія
251 Cleveland, O. Тов. „Січ"
252 Northampton, Pa. Сестр. Н. Зач. Д. Марі
253 Lopez, Pa. Бр. сьв. Петра і Павла
254 New Britain, Conn. Бр. сьв. Петра і Павла
255 West Newton, Pa. Бр. сьв. О. Николая
256 Ronco, Pa. Бр. сьв. О. Николая
257 Spring Valley, N. Y. Тов. „Укр. Просьвіта
258 Pittsburg, Pa. Бр. Покр. Пр. Бог.
259 Chicago, Ill. Бр. Пр. Д. Марії
260 Taylor, Pa. Бр. сьв. Кирила і Методія
261 Taylor, Pa. Сестр. Пр. Богор.
262 Ansonia, Conn. Сестр. сьв. Єлени
263 McKees Rocks, Pa. Тов. „Зап. Січ"
264 Juliet, Ill. Бр. сьв. Йоана Хрест.
265 Taylor, Pa. Бр. сьв. Арх. Михаїла
266 Glen Lyon, Pa. Сестр. Пр. Діви Марії
267 Kingston, Pa. Сестр. Препод. Меланії
268 Duquesne, Pa. Бр. сьв. Стефана
269 East Chicago, Ill. Бр. сьв. Михаїла
270 Youngstown, O. Сестр. сьв. Тройці
271 Troy, N. Y. Тов. „Зап. Січ"
272 Delano, Pa. Бр. сьв. Михаїла
273 Hudson, N. Y. Бр. сьв. Йосафата
274 Youngstown, O. Бр. сьв. Петра і Павла
275 Perth Amboy, N. J. Сестр. Пр. Д. Марії
276 Ambridge, Pa. Бр. сьв. Николая
277 Hartford, Conn. Бр. сьв. Йоана Хрест.
278 Wilkes Barre, Pa. Бр. сьв. Василія
279 Glen Campbell, Pa. Бр. сьв. Димитра
280 Butler, Pa. Бр. сьв. Петра і Павла
281 Manchester, N. Y. Бр сьв. Кузми і Дамяна
282 Syracuse, N. Y. Тов. „Укр. Січ'
283 Auburn, N. Y. Тов. „Зап. Січ"
284 Rome, N. Y. Бр. сьв. Йоана Хрест.
285 Glassport, Pa. Бр. сьв. Петра і Павла
286 Lorain, O. Бр. Преобр. Господа

Виступили від послід. Конв. слїдуючі Відділи:

40 Scranton, Pa. Бр. сьв. Прор. Ілії
88 Cross Fork, Pa. Бр. Преосьв. Богородиці
105 Wilmington, Del. Бр. сьв. Арх. Михаїла
112 Newark, N. J. Товариство ,,Любов“
150 Irwona, Pa. Бр. сьв. О. Николая
156 Chattaroy, W. Va. Бр. сьв. Петра і Павла
172 Saltsbury, Pa. Бр. сьв. Пет. і Павла
181 Michael, B. C., Can. Бр. сьв. Йоана Хрест.

Приступили і знов виступили від послідної Конвенції слїдуючі Відділи:

200 Indian Orchard, Mass. Бр. сьв. Петра і Павла
206 Ambridge, Pa. Тов. Молод. Клюб Поступ.
210 Boston, Mass. Тов. Тараса Шевченка
215 West Ruthland, Vt. Бр. сьв. Михаїла
218 Santiago, Pa. Бр. сьв. Івана Хрест.
219 Keokee, W. Va. Товариство ,,Січ“
232 Hazleton, Pa. Бр. сьв. Георгія
240 Portage, Pa. Бр. сьв. Петра і Павла
242 Harpersville, Ohio. Бр. сьв. Йосифа

Разом виступило 17 Відділів.

По відтягненю тих 17 Відділів Р. Н. Союв побільшив ся о 105 Відділів.

(Продовжене на 8-ій стор.).

Наша будучність.

(Уривок з розмови двох інтеліґентів).

— То ви, добродію, уважаєте, що ціла наша американська Русь не має в будучности ніяких виглядів?

— Я маю тверде переконанє, що вона істнуватиме тут так довго, доки американські власти не замкнуть цілковито іміґраційних воріт.

— То по вашій гадці тільки одні іміґранти сьвідомі своєї національности?

— Якжеж инакше. Чейже ви самі знаєте, що ціла тутешня Русь складаєть ся переважно з самих напливових елементів, які недавно поселили ся в новій вітчині і яким не вивітрила ще доси з голови сьвідомість приналежности до руського народу. Се безперечно дасть ся сказати головно про молодших поселенців, бо старші або вже потонули в американськім морю або відносять ся до всего, що руське, з крайною байдужністю.

— Та що ви таке говорите! Хтож побудував ті доми божі та придбав иньше майно по всіх наших громадах? Се по більшій части заслуга старших іміґрантів, бо молодші приходять звичайно на готове, а і так ще нераз не хотять платити навіть звичайної місячної колєкти.

— Я сього не перечу, хоть мені все здаєть ся, що будованє сьвятинь і парохіяльних домів, се більше сила привички ніж справдішня побожність, бо...

— Позвольте, добродію, що вам перебю. Будьте ласкаві витолкувати мені, що ви розумієте під словами: сила привички? Я думаю, що наш нарід привязаний до свого обряду з реальної потреби, а не...

— Сила привички... Пождіть... якби то вам пояснити... Бачите, наш селянин привик в старім краю ходити що неділї і сьвята на церковні богослуженя. Є розмаїті причини, котрі спонукували його до посіщуваня дому божого. Малою дитиною ходив туди, бо тато або мама вели його силоміць за руку; хлопцем ходив тому, що так веліли родичі; коли підріс на парубка — ходив або на те, щоб показати себе своїм ровесникам а особливо ровесницям, або знов на те, щоби його односельчани з него не сьміяли ся,,, якже став самостійною людиною, учащав до церкви мабуть тому, що се було одиноке місце, де він чув ся безпечним. Як пішов до коршми або на яку забаву, міг легко обірвати ґуза від своїх побратимів; пішов до громадської канцелярії на суд або на раду, дістав по голові війтівською палицею; пішов на ярмарок — били Жиди; удав ся на вибори — поштуркували всілякі панські посіпаки і жандарми. Дома гризли його жінка і діти; в полю лихословив пісну землицю, що не спроможна була виживити його з родиною; в лїсі проклинав всіх дідичів і тих панів, котрі за одну гиляку здирали з него послїдню свитину, або накладали на опухлі від праці руки тяжкі кайдани. Оттак всюди, куди лише обернув ся, мучила його біда, від котрої він не міг або не умів обігнати ся. Церква — як я вже сказав — була одиноким місцем, де він відпочивав тілом і душею від всяких пережитих злиднів.

— От видите, добродію, ви говорили і говорили тай договорили ся врешті до того, що церква являєть ся єдиним прибіжищем на всякий смуток і горе.

— Та чекайтеж, бо ви мене не розумієте. Я знаю, що церква не є осоружна нашому мужикови, але я хочу вас переконати, що побожність нашого мужика не випливає з його природної потреби, тай що він навіть не розуміє, яка має бути правдива побожність.

— Мушу вам заявити цілком отверто, що всї ваші арґументи мене зовсім не переконали. Ми зачали говорити про американську Русь, а ви переносите ся гадкою у старий край і старокраєвою бідою намагаєте ся вмовити в мене, що наші іміґранти не мають побожности і не привязані до свого обряду. Адже ви бачите, що наші люди побудували тут, або і тепер ще будують, нераз навіть величаві сьвятині. Коли вони ставлять церкви, то се найліпший знак, що сї церкви їм потрібні. Якжеж инакше?

— Ну, коли ви такі вперті, то прошу мені відповісти на отсї питаня: 1. Чому такий великий процент наших іміґрантів покидає без ніякої оправданої причини свій прадідний обряд і переходить на схизму або на протестантизм? 2. Чому ті, що лишили ся при своїм обряді, не хотять підчинити ся добровільно свому епископови? 3. Чому...

Заждіть, не вичисляйте дальше, бо я не буду годен відповісти вам від разу на всї ваші запити. Отже що до першого вашого питаня, то ви знаєте так само добре як і я, що тут не винен нарід, але несовісні запроданці, що за гроші або за пусту славу баламутять людий...

— Позвольте собі сказати, що людина, привязана до свого обряду з твердого переконаня, не дасть ся так легко збаламутити.

— Алеж, добродію, що тут говорити про тверде переконанє! Прецінь наш простий робітник не кінчив богословських студий тай не учив ся доґм католицької церкви...

— А я таки своє. Наш нарід будує церкву і хоче в ній бути одиноким господарем. Нехай би лише наш владика заявив рішучо, що він силою своєї власти мусить мати відповідний вплив на сю господарку, зараз зійдуть ся куратори і піднесуть рішучий протест. За кураторами піде сейчас ціла парохія і з того вийде таке диво, що руський епископ не має приступу до руської церкви.

— Та се по части правда, але мусите признати, що наші люди на канонїчних правах не розуміють ся, а потім — вони також боять ся...

— Боять ся?... кого?... чого?... Чи свого епископа? Та чейже вони знають, що епископ їх церкви не зїсть анї другому не продасть! Нї, добродію! наші люди не хотять нікому підчинити ся, не хотять нікого слухати; вони заздрісні і горді; вони помітують своїм начальством, підозрівають його на кождім кроці... ет, що тут богато говорити! Я бачу, що наші братя торгують вірою, або тримають ся її задля простого бізнесу...

— Успокійте ся, добродію, не псуйте собі крови. На жаль, в тім, що ви сказали, є трохи правди...

— Не трохи, але ціла правда!

— Та не перебивайте! Я кажу, що ви маєте по части рацію, но тут не винен стільки сам нарід, скільки лихі дорадники.

— Знов дорадники...

— А так. Вам треба знати, що і деяким нашим інтеліґентам не на руку руський епископ.

— Якто?.. не розумію!

— Та так, бачите. Одні боять ся його, щоби не заглядав їм у руки; другі боять ся, щоб епископ не потягнув за собою простого народа, котрий міг би при добрій орґанїзації скрутити вязи всім народним галапасам; а ще инші поборюють його так собі... з прінципу...

— Чудні обставини! А колиж на вашу думку скінчить ся ціла отся траґі-комедія?

— Я на певно не знаю, але мені здаєть ся, що коли наше підростаюче поколїнє займе місце своїх батьків, то буде зовсім инакше.

— Ха, ха, ха! Підростаюче поколїнє... надія народа... А я вам даю на письмі, що з вашого молодого поколїня буде для Руси такий хосен, як прим. з торічного снїгу.

— Та щож бо ви бачите усьо в таких чорних красках?

— Я бачу те, що й ви самі бачите, хоть може не хочете до сього признати ся...

— А я таки певний, що молода ґенерація зробить колись на американській Руси инший, ліпший лад.

— Воно досить можливе, але тільки тоді, якби ся молода ґенерація була відповідно підготовлена.

— Як ви розумієте се підготовленє?

— Наперед треба молоде поколїнє навчити по руськи думати і говорити. Я констатую, що діти наших іміґрантів роблять вражінє родовитих Анґліків...

— Може воно і правда, але тут винні обставини, серед яких дитина росте і виховуєть ся. Впрочім я думаю, що в тім случаю сама тільки рідна мова не може бути одиноким мірилом національної приналежности. Ви погляньте напр. на тутейших Німців або Ірляндців (Айришів). Перші забувають з лїтами свою матірну бесіду, а другі не мають таки зовсім власної мови і послугують ся язиком анґлїйським. А однако так одні як і другі почувають себе сьвідомими членами своєї суспільности і...

— Ваше порівнанє тут не на місци. Ірляндці і Німцї знають свою минувшину. Вони горді на свою питому культуру та на свою відрубність від сусідних націй. А у нас як?

„Cudze chwalimy, swego nie znamy,
Sami nie wiemy, co posiadamy"...

Наш нарід не знає своєї історії, не вірить в свою власну силу і лїзе сліпо до чужого жолоба...

— Так воно зле не є, а бодай в послїдних часах видно у нас значний поступ. Гляньте тільки на Галичину: який переворот відбуваєть ся там таки на наших очах.

— Я говорю про Америку, а не про Галичину. Що ви тут бачите доброго на тій нашій американській Руси? Весь нарід поділив ся на партії, партії на партійки, партійки на кляси, кляси на осібні кружки, кружки на поодинокі ґрупи... Одні з другими жеруть ся мов ті собаки...

— Ваше порівнанє видаєть ся мені надто драстичне... Чейже у кождої культурної суспільности находять ся ріжнородні партії, котрі з собою...

— Так, так... але мусите признати, що поодинокі партії у других людий мають якийсь один спільний ідеал, до котрого всї спільно прямують. Чи вам прим. не відомо, що навіть польська соціяльна демократія убирає в свої „ягайлонські" шори своїх партийних товаришів, українських соціялістів?.. То так у иньших, а у нас такого спільного ідеалу дасть Біг! У нас один будує велику, другий малу Русь; один причисляє себе до народности „греко-католицької", другий до „русько-католицької", третий до „мадярсько-католицької", четвертий до „православно-католицької"...

— Та ви, добродію, вичисляєте тут релїґійні переконаня наших людий, а не народні.

— Не бійте ся, я знаю, що говорю. Ви поспитайте тільки котрогонебудь угорського Русина, якої він народности, а побачите, скоро він не відповість вам з місця: я греко-католик!

— Може бути, що найдеть ся така несьвідома людина, але я сам чув на власні уши, як наші угорські братя називали себе Руснаками.

— Руснаками?.. А се що за народність?.. Які се Руснаки: руські чи русскі? Я пересьвідчив ся, що ті ваші Руснаки пишуть, а навіть намагають ся говорити по русски, з двома „сс", що — як самі знаєте — є ідентичне з російським або московським. Які властиво з них Русини, коли вони називають нас Поляками (sic), а слово: Україна — являєть ся для них тим, чим червона плахта для розлюченого бика...

— Які ті ваші порівнаня оріґінальні... А я все таки думаю, що воно іде до лучшого.

— Воно іде до того, що за кільканайцять, а найби навіть за кількадесять лїт, не лишить ся анї марного слїду з американської Руси!

— Та якжеж?.. А щож стане ся прим. з нашими церквами?

— Та що має стати ся? Вони будуть собі стояти на своїх місцях, а в них відправляти-муть богослуженя... ірляндські попи!

— Ну, сего певно не буде!

— Не буде? — чому?

— До того не допустить наше молоде поколїнє.

— А ви все возите ся з тим вашим молодим поколїнєм... Та що варта се поколїнє?... З сього поколїня можуть бути добрі Американці, але Русини?... Мій Боже! Які з тих дітий будуть Русини, коли вони не учать ся нічого по руськи.

— Якто не учать ся?!

— Де?... В публичних американських школах?..

— Та ми маємо й руські школи.

— Руські школи?... Де? які? Покажіть менї одну правильну руську школу!

— Та учать ся прецінь вечерами.

— Вечерами?... По кілька годин на тиждень і то тоді, коли дитина повинна бути в ліжку?! Се не наука, а морока! А чого учить ся дітвора в тій ніби школї і хто її учить?... Чи думаєте, що коли дитина вивчить азбуку і прослябізує з молитвенника „Отче наш" — то се вже вистарчить для будучого руського громадянина?...

— Пождіть, ми постараємо ся з часом о инші школи.

— Добре, добре... Старайте ся... Я вже бачу, кілько ви вистарали ся до сеї пори... Як так піде дальше, то будучність американської Руси на... місяци...

— Не журіть ся, так зле не буде. Нехай тільки трохи утихомирить ся; нехай нарід зорієнтуєть ся в ситуації, а тоді він сам забажає поправи своєї теперішної та будучої долї. Чейже наші американські поселенці не такі злі, як ви думаєте. Трохи побаламучені, але то всьо згодом вичистить ся.

— Якось доси зовсім не заносить ся на погоду... Навпаки, я бачу, що наше тутешне положенє стає чимраз гірше, майже безвихідне. Тут нїхто не узнає ніякого авторитету, ніякої власти. Кождий робить своїм богом і дбає тільки про матеріяльний бізнес. Будучність американської Руси не в наших руках...

— А що буде, як за рік-два ви будете приневолені змінити свій теперішний суд?

— Дав би то Бог! Я не ворог свому народови і у мене щемить серце на саму гадку, що така сила моїх родимців стане колись погноєм для американських Єнків...

— Не тратьмо, добродію, надії! Ми ще молодий народ...

— Так, так... молодий, але зі старими гріхами... Гнїв божий повис над нашою многострадальною Русію. Терпимо, терпимо і сьому віковому терпіню кінця не видно. О, Боже, Боже! за що нас тяженько караєш?

— Не зворушуйте ся, добродію. Чим більші наші страждання, тим більша і славнійша буде колись наша нагорода. Терпіли безмежно наші батьки, потерпім ще трохи і ми. Вже недалекий той час, коли трийцять-мілїоновий руський люд потрясе зловіщо кайданами, скине з себе вікові окови і опинить ся на вольній волї. Ви ще самі доживете тої щасливої хвилї, а як не ви, то вже певно ваші діти!

— Дай то Боже милий! Я тільки о тім мрію, щоб як найскорше скінчила ся наша неволя. Я не можу глядіти спокійно на те, як чужі чужинці розживають ся на нашій рідній ниві, а ми тільки нарікаємо тихцем тай криємо ся по кутиках зі своїми сльозами, щоб лютий ворог не бачив нашого невиносимого горя.

— Щож робити, добродію. Ще видно не надійшов слушний час, не вибила наша година... Мусимо пождати!

Підслухав і переказав

АМАЛИН.

Справоздане касове „Рус. Нар. Союза“ за місць Серпень 1910 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa	235	98
2	Mt. Carmel, Pa	46	10
3	Olyphant, Pa	184	20
4	Jersey City, N. J.	36	54
5	Mt. Carmel, Pa	63	35
6	Brownsville, Pa	70	95
7	McAdoo, Pa	116	52
8	Elmira, Heights, N. Y.	38	26
9	St. Clair, Pa	78	40
10	Ansonia, Conn.	72	54
11	Waterbury, Conn	50	11
12	Yonkers, N. Y.	71	26
13	Troy, N. Y.	22	54
14	St. Louis, Mo.	82	20
15	Buffalo, N. Y.	30	94
16	Lansford, Pa	171	72
17	West Pawlet, Vt.	30	60
18	Seymour Conn.	20	30
19	Priceburg, Pa	55	67
20	Jessup, Pa	51	07
21	Mayfield, Pa	11	90
22	Manown, Pa	—	—
23	Homestead, Pa	48	55
24	Shamokin, Pa	15	82
25	Trauger, Pa	39	61
26	Belle Vernon, Pa	21	00
27	Glen Lyon, Pa	45	08
28	Mahanoy Plane, Pa	146	42
29	Rhone, Pa	46	90
30	Breslau, Pa	34	84
31	Eleanor, Pa	24	58
32	Trauger, Pa	—	—
33	Northampton, Pa	408	23
34	Old Forge, Pa	20	30
35	Whitney, Pa	35	00
36	Scottdale, Pa	32	90
37	Chisholm, Minn.	51	42
38	Auburn, N. Y.	63	77
39	Syracuse, N. Y.	57	12
40	Edwardsville, Pa	24	40
41	Westmoreland, Pa	27	44
42	Passaic, N. J.	65	70
43	Simpson, Pa	27	55
44	Mt. Carmel, Pa	8	40
45	Philadelphia, Pa	25	48
46	Plymouth, Pa	114	10
47	Ambridge, Pa	65	00
48	McKeesport, Pa	82	17
49	Powhatan, W.Va.	11	90
50	Desloge, Mo.	2	80
51	Yatesboro, Pa	42	65
52	Holyoke, Mass.	—	—
53	Pittsburg, Pa	156	27
54	Terryville, Conn.	11	34
55	Carnegie, Pa	75	60
56	McKees Rocks, Pa	40	62
57	Cohoes, N. Y.	21	67
58	Ramey, Pa	59	77
59	Leisering, Pa	37	52
60	Baltimore, Md.	—	—
61	Dunlo, Pa	75	52
62	Monessen, Pa	89	94
63	Ford City, Pa	50	12
64	Gradatim, Pa	3	50
65	Elizabeth, N. J.	70	56
66	New York, N. Y.	34	86
67	Butler, Pa	123	69
68	Ansonia, Conn.	—	—
69	New York, N. Y.	16	52
70	Jersey City, N. J.	81	72
71	Franklin Furnace, N. J.	13	30
72	Alden Sta., Pa	64	16
73	Providence, R. I.	9	46
74	Granville, N. Y.	14	70
75	Mt. Carmel, Pa	14	10
76	Newark, N. J.	25	44
77	Yorkville, O.	16	79
78	Minersville, Pa	138	75
79	Meyersdale, Pa	11	90
80	Pleasant Valley, Pa	44	40
81	Baltimore, Md.	14	70
82	New Alexandria, Pa	76	53
83	Carnegie, Pa	8	82
84	Carnegie, Pa	43	60
85	Hazleton, Pa	125	05
86	Olyphant, Pa	51	55
87	Lancaster, N. Y.	22	40
88	Tonawanda, N. Y	8	26
89	Simpson, Pa	16	10
90	Centralia, Pa	16	10
91	McKees Rocks, Pa	107	36
92	Taylor, Pa	98	79
93	Newburgh, O.	16	30
94	New Britain, Conn	36	48
95	Beavers Meadows, Pa	45	64
96	Pittsburg, Pa	45	78
97	Marion Heights, Pa.	13	02
98	Shenandoah, Pa	20	72
99	Wilkes Barre Pa	77	42
100	McKeesport, Pa	9	94
101	Canonsburg, Pa	5	18
102	Cleveland, O.	69	29
103	Export, Pa	4	20
104	Perth Amboy, N.J	81	12
105	Nicetown, Pa	20	00
106	Chicago, Ill.	64	23
107	Sayre, Pa	35	76
108	New York, N. Y.	63	81
109	Ellswoth, Pa	24	40
110	Leetsdale, Pa	23	60
111	Allegheny, Pa	29	35
112	Cleveland, O.	17	13
113	New Florence, Pa	41	02
114	Dunmore, Pa	44	78
115	New Philadelphia, Pa	23	10
116	Chisholm, Minn.	10	59
117	New York, N. Y.	45	31
118	Pittsburg, Pa	—	—
119	Latrobe, Pa	32	95
120	Spangler, Pa	61	01
121	Trenton, N. J.	100	42
122	Trenton, N. J.	48	16
123	Scranton, Pa	162	32
124	Ormrod, Pa	28	36
125	Chicago, Ill.	—	—
126	Beaver Dale, Pa	24	50
127	Buffalo, N. Y.	35	42
128	Lorain, O.	14	00
129	Sykesville, Pa	34	30
130	Pittsburg, Pa	37	46
131	Buffalo, N. Y.	4	62
132	McKeesport, Pa	26	32
133	Newark, N. J.	30	98
134	Ernest, Pa	30	10
135	Smoke Run, Pa	122	81
136	Carnegie, Pa	22	22
137	West Seneca, NY.	5	60
138	Philadelphia, Pa	8	60
139	Oil City, Pa	19	60
140	Youngstown, O.	61	00
141	Little Falls, N. Y.	26	94
142	Elisabeth, N. J.	35	61
143	Windber, Pa	25	20
144	New York, N. Y.	22	40
145	Altoona, Pa	16	25
146	McKees Rocks, Pa	31	75
147	Allentown, Pa	—	—
148	California, Pa	15	39
149	West Seneca N. Y.	30	20
150	Pittsfield, Mass.	13	34
151	Allentown, Pa	—	—
152	Homestead, Pa	31	70
153	Berwick, Pa	71	90
154	Dunmore, Pa	73	90
155	Perth Amboy, N.J	15	11
156	Sheffield, Pa	20	69
157	Donora, Pa	45	22
158	New Kensington, Pa	31	56
159	Herkimer, N. Y.	21	98
160	Jamaica, N. Y.	21	24
161	Tower City, Pa	16	80
162	Scranton, Pa	56	49
163	Edmonton, Alta.	10	22
164	N. Hadley, Mass.	11	48
165	Chicago, Ill.	50	12
166	Barnesboro, Pa	34	40
167	Cumbola, Pa	22	54
168	Perth Amboy, N. J.	26	47
169	Scranton, Pa	24	92
170	Chauncey, Pa	27	50
171	Pittsburgh, Pa	—	—
172	Fredericktown Pa	18	90
173	Cleveland, O.	14	42
174	Oxford Furnace, N. J.	25	30
175	Detroit, Mich.	17	76
176	New Burgh, N. Y.	19	35
177	Vegreville, Alta., Can.	7	35
178	Manchester, N. H.	15	60
179	St. Louis, Mo.	48	92
180	Scarbo, W. Va.	—	—
181	Manville, R. I.	4	06
182	Dixonville, Pa	28	14
183	Sunderland Mass.	12	74
184	Whiting, Ind.	45	12
185	Hazleton, Pa	35	70
186	McAdoo, Pa	28	42
187	Ford City, Pa	28	04
188	Ginter, Pa	53	64
189	South Fork, Pa	27	44
190	Newark, N. J.	12	54
191	Troy, N. Y.	28	42
192	Herkimer, N. Y.	27	44
193	Red Star, W. Va.	13	40
194	Minneapolis, Min.	16	66
195	Peckskill, N. Y.	13	02
196	Whiting, Ind.	29	00
197	Swoyers, Pa	37	91
198	Port Jerwis, N. Y.	26	46
199	Whiting, Ind.	29	68
200	Syracuse, N. Y.	9	87
201	Whippany, N. J.	10	08
202	Auburn, N. Y.	15	93
203	Brooklyn, N. Y.	20	60
204	New York, N. Y.	8	54
205	Emerald, Pa	22	68
206	Woonsocket R.I.	17	94
207	Jeanette, Pa	47	78
208	Kingston, Pa	52	04
209	Carteret, N. J.	76	60
210	Westchester, N.Y.	12	60
211	Stapleton, N. Y.	11	44
212	Cleveland, O.	11	90
213	Bayonne, N. J.	25	88
214	McKees Rocks Pa	23	50
215	New York, N. Y.	15	79
216	Hazleton, Pa	31	50
217	Rochester, N. Y.	13	72
218	Youngstown, O.	22	00
219	Bakerton, Pa	37	75
220	Brooklyn, N. Y.	8	96
221	Chicago, Ill.	17	73
222	Mahanoy City, Pa	56	11
223	Port Buckley, Pa	42	14
224	Belle Valley, O.	16	10
225	Desloge, Mo.	26	28
226	Hammond, Ind.	17	60
227	Derry, Pa	37	95
228	St. Clair, Pa	16	10
229	Scranton, Pa	88	94
230	Monessen, Pa	13	42
231	Scranton, Pa	24	16
232	Hinsdale, N. H.	9	53
233	Passaic, N. J.	40	60
234	Elizabethport, N. J.	22	82
235	Rossford, O.	22	96
236	Ambridge, Pa	8	82
237	Chester, Pa	27	39
238	New Alexandria, Pa.	5	32
239	Philadelphia, Pa	48	10
240	Phoenixville, Pa	8	75
241	Newark, N. J.	11	47
242	Hawthorne, Ill.	8	92
243	West Pullman, Ill.	11	62
244	Bellefonte, Pa	17	82
245	Trenton, N. J.	30	75
246	Crompton, R. I.	7	14
247	Wilmington, Del.	26	42
248	Coatesville, Pa	25	48
249	Nanticoke, Pa	19	88
250	Pittsburg, Pa	64	05
251	Cleveland, O.	16	94
252	Northampton, Pa	14	81
253	Lopez, Pa	31	64
254	New Britain, Con.	14	28
255	West Newton, Pa	23	52
256	Ronco, Pa	14	94
257	Spring Valley, NY	8	96
258	West End Pittsburgh, Pa	16	52
259	Chicago, Ill.	11	90
260	Taylor, Pa	21	20
261	Taylor, Pa	26	05
262	Ansonia, Conn.	11	04
263	McKeesRocks, PA	24	34
264	Juliet, Ill.	31	50
265	Taylor, Pa	43	98
266	Glen Lyon, Pa	19	46
267	Kingston, Pa	19	32
268	Duquesne, Pa	26	85
269	East Chicago, Ill.	25	90
270	Youngstown, O.	18	00
271	Troy, N. Y.	17	50
272	Delano, Pa	9	10
273	Hudson, N. Y.	46	75
274	Youngstown, O.	25	30
275	Perth Amboy, N.J.	37	00
276	Ambridge, Pa	37	80
277	Hartford, Conn.	9	38
278	Wilkes Barre, Pa	25	48
279	GlenCampbell, Pa	11	45
280	Butler, Pa	37	66
281	Manchester, N.Y.	16	34
282	Syracuse, N. Y.	17	50
283	Auburn, N. Y.	7	70
284	Rome, N. Y.	9	54
285	Glassport, Pa	11	20
286	Lorain, O.	13	10

Прихід за місяць серпень є 10.230.56

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Юрію Деґман, Olyphant, Pa.	$1000.00
Стефанї Кардамаш, Cleveland, O.	250.00
Даньку Сидорчак, Syracuse, N. Y.	1000.00
Андрею Зметана, Olyphant, Pa.	100.00
Стефанї Шевчук, Holyoke, Mass.	1000.00
Йосифинї Новик, Passaic, N. J.	900.00
Михайлї Тилявскім, Belle Vernon, Pa.	125.00
Дмитрі Боднар, McKees Rocks, Pa.	1000.00
Федю Курилї, Pittsburg, Pa.	1000.00
Іванї Гречун, New Alexandria, Pa.	950.00
Олегу Ґрод, Sheffield, Pa.	1000.00
Оленї Потускій, Dunmore, Pa.	400.00
Аннї Барник, Troy, N. Y.	400.00
Парасцї Панц, Troy, N. Y.	400.00
Аннї Галушка, Smoke Run, Pa.	400.00
Марії Фецко, Mt. Carmel, Pa.	400.00
Еві Котик, Mahanoy Plane, Pa.	400.00

Сиротинська часть по:

Петрі Хохоляк, Minersville, Pa.	500.00
Дмитрі Корнута, Lackawanna, N. Y.	500.00
Йосифі Ґучик, Cleveland, O.	333.32
Іванї Цмар, McAdoo, Pa.	300.00
Михайлї Гатала, Old Forge, Pa.	200.00

Запомога для:

Федора Даньчак, Mt. Carmel, Pa.	200.00
Івана Шевчук, Jeannette, Pa.	100.00
Страйкерам від. 82. 41. 80. і 119.	500.00
Свобода за вересень як орґан	1464.20
Платня Гол. Уряду за вересень	270.00
Засїданє контр. Комісії і гол. Уряду перед Конвенцією	245.66
Засїданє контр. Комісії і гол. Уряду по Конвенції	366.06
Надгорода Орґанїзаторів	55.15
Бонди головних Урядників	104.00
Адмінїстрація Р. Н. Союза	101.60
Кошта XI. Голов. Конвенції	12.003.61
Розхід за місяць Серпень єсть	27.968.60

Зіставлене:

Прихід за місяць серпень с. р. есть	$10.230.56
Готівка з послід. XI. Голов. Конвенції	83.533.96
Разом	93.764.52
Розхід за місяць серпень єсть	27.968.60
Готівка з кінцем серпня с. р. остає	$65.795.92

Д. Капітула, предс.

А Шаршонь, кас. С. Ядловський, секр. фін.

Справоздане касове Руск. Молод. Союза за місяць Серпень 1910 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa	14	05
2	Mt. Carmel, Pa	1	00
3	Olyphant, Pa	7	60
4	Jersey City, N. J.	2	80
5	Mt. Carmel, Pa	2	25
6	Brownsville, Pa		25
7	McAdoo. Pa	11	00
8	Elmira, N. Y.	7	00
9	St. Clair, Pa	9	74
10	Ansonia, Conn.	7	10
11	Waterbury, Conn	2	00
12	Yonkers, N. Y.	1	25
14	St. Louis, Mo.	5	95
16	Lansford. Pa.	6	15
18	Seymour, Conn.	3	60
19	Priceburg, Pa	8	79
20	Jessup, Pa	4	25
21	Mayfield, Pa		50
23	Homestead, Pa	—	—
24	Shamokin, Pa		48
25	Trauger, Pa		50
26	Belle Vernon, Pa		75
27	Glen Lyon, Pa	12	15
28	Mahanoy Plane, Pa	3	75
29	Rhone, Pa	4	50
30	Breslau, Pa	8	35
33	NorthamptonPa	36	45
35	Whitney, Pa		75
36	Scottdale, Pa	4	55
37	Chisholm, Minn.	3	70
38	Auburn, N. Y.	3	50
39	Syracuse, N. Y.	1	00
42	Passaic, N. J.	10	60
43	Simpson, Pa	4	00
45	Philadelphia, Pa	1	75
46	Plymouth, Pa	8	78
47	Ambridge, Pa	2	75
48	McKeesport, Pa	3	75
53	Pittsburg, Pa	12	60
55	Carnegie, Pa	4	00
56	McKees Rocks Pa	2	75
58	Ramey, Pa	2	15
59	Leisering, Pa	1	55
60	Baltimore M. D.	—	—
61	Dunlo, Pa		25
62	Monessen, Pa	2	95
63	Ford City, Pa	1	75
65	Elizabeth, N. J.	3	50
67	Butler, Pa	3	00
68	Ansonia, Conn.	—	—
70	Jersey City, N. J.	1	65
72	Alden Sta, Pa	11	65
73	Providence, R. I.		—
81	Baltimore, Md,		90
82	New Alexandria, Pa	1	25
83	Carnegie, Pa		25
85	Hazleton, Pa	2	50
86	Olyphant, Pa		50
87	Lancaster, N. Y.	2	15
90	Centralia, Pa		25
91	McKeesRocks Pa	2	00
92	Taylor, Pa	5	00
96	Pittsburg, Pa	6	50
97	Mar. Heights, Pa		50
98	Shenandoah Pa	3	75
99	Wilkes Barre, Pa	5	00
102	Cleveland, O.	1	00
104	Perth Amboy, NJ	3	20
105	Nicetown, Pa		75
106	Chicago, Ill.		50
107	Sayre, Pa	3	00
108	New York, N. Y.	2	00
109	Ellsworth. Pa	1	00
113	New Florence, Pa		50
116	Chisholm Minn.		25
117	New York, N. Y.		50
120	Spangler, Pa	5	00
121	Trenton, N. J.	20	90
123	Scranton, Pa	6	25
126	Beaverdale, Pa	1	25
127	Buffalo, N. Y		25
128	Lorain, O.	2	00
129	Sykesville, Pa	5	00
130	Pittsburg, Pa	1	50
132	McKeesport, Pa	2	00
133	Newark, N. J.	1	75
135	Smoke Run, Pa	2	25
136	Carnegie, Pa	1	00
139	Oil City, Pa	1	00
140	Youngstown, O.	2	25
142	Elizabeth, N. J.		50
144	New York, N. Y.		50
147	Allentown, Pa	—	—
148	California, Pa	1	00
157	Donora, Pa	4	50
182	Dixonville, Pa	1	75
188	Ginter, Pa	1	65
197	Swoyers, Pa	3	25
201	Whippany, N. J.		50
203	Brooklyn, N. J.		50
207	Jeanette, Pa	1	65
208	Kingston, Pa	13	50
213	Bayonne, N. J.		65
214	McKees Rocks Pa		50
222	MahanoyCity Pa	3	60
223	Port Buckley, Pa	2	25
227	Derry, Pa	2	95
229	Scranton, Pa	5	70
233	Passaic, N. J.	2	70
244	Bellefonte, Pa	2	04
245	Trenton, N. J.	2	75
246	Crompton, R. I.		25
247	Wilmington, Del.		50
258	W. E. Pittsburg Pa.		90
260	Taylor, Pa.		25
273	Hudson, N. Y.	1	00
276	Ambridge, Pa.		25

Прихід за Серпень єсть	407.38
Готівка на XI. Голов. Конвенції остала	8.713.46
Разом прихід єсть	$9,120.84
Розхід за Серпень єсть....	99.00
Готівка в кін.- Серпня с р. остає.............	$9.021.84

Дм. Капітула, предс.
А. Шаршонь, касієр.
С. Ядловский, фін. секр.

„SWOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
184 Hudson St.,
Published every Thursday at 184 Hudson, St., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
184 Hudson St.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW, manager,
184 Hudson St.,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates frunished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"
часопись для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза", виходить що тижня в четвер і коштує:
в Америці на 12 місяців $2.00
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order то є картонку, котру дістанете від почтаря або агента на експресовім офисі, пішліть нам бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SVOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи непригожі до друку нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся її звороту і не було залучено марок на зворот.

Не лишаймось позаду!

„Тарас народ свій любив.
За него горе він зносив."

Дня 26. (ст. ст.) лютого (11. марця н. ст.) надходячого року минає 50 літ від смерти найбільшого нашого поета, Тараса Шевченка. Сї пятьдесятилїтні роковини збирає ся сьвяткувати ціла культурна Русь як найбільш величаво. В старім краю вже від тепер починають приготовляти ся до сього нашого національного сьвята, а у нас, на американській Руси, якось доси не чувати, щоб в тій справі щонебудь робило ся, або хоч говорило ся. Невжеж ми мали би позабути на те, чим був для нас покійний Тарас?...

Саме тепер настала догідна пора, щоб взяти ся за якусь упляновану роботу. Довгі осінні і відтак зимові вечері велять нам мати надію, що наші тямучі громадяни заберуть ся з повною силою і сьвідомістю до пошановання памяти того, що любив свою безталанну вітчину більш себе самого. Ми не сьміємо сидіти з заложеними руками при теплім огрійі печи тоді, коли національний обовязок кличе нас до всенародного діла!

В кождій руській громаді знайдеть ся побіч душпастиря що найменше дві-три одиниці, які видять трошки дальше ніж по конець свого власного носа... Треба тільки комусь дати ініціятиву. Думаємо, що сього обовязку підійметь ся радо наше патріотичне духовеньство і учительство.

Кожда громада повинна дати у себе якийсь вечорок або концерт або навіть відповідну до хвилї театральну виставу. Як вже не можинакше, то нехай хоч зійдуть ся громадяни на означену пору в церковній салї і нехай хтось скаже або прочитає зібраним кілька дат з житя нашого кобзаря; нехай скаже присутним, що Шевченко був поетом народним, що, бувши сам мужиком, за мужиками ціле своє житє побивав ся і за них та для них терпів тілом і душею.

Було би найлїпше, якби до сього дїла забрати ся таки зараз, не відкладаючи. Час летить скоренько і ми навіть не оглянемо ся, як надійде означена днина, а ми лишимо ся неприготовлені. Після нашої гадки треба в кождій громаді скликати свого рода мітинґ і на тім мітинґу пояснити вагу та значінє наближаючого ся сьвята. Відтак належить вибрати дїяльний комітет, котрий займеть ся сейчас уложенєм відповідної програми. Кождий член комітету має взяти на себе відповідний до його спосібностий обовязок. І так, один нехай приготовляєть ся заздалегідь із вступним словом, другий нехай лагодить короткий відчит про житє поета або про його твори, третий нехай збирає та підготовляє хоральні або і музикальні продукції, четвертий нехай учить ся одну з Шевченкових поезий на декламацію і т. д. і т. д. Хто тільки може і схоче, кому дорога память народного мученика-поета, хто уміє цінити самоцьвіти його ґеніяльного ума, хто сьвідомий хоч в невеликій части, який вплив мав Шевченко на наше народне відродженє — сей певно не відтягнеть ся від повіреної йому праці і зложить на жертвенник народним свою частину із тих природних дарів, якими надїлив його всемогучий Творець.

Надіємо ся, що всі наші книгарні (їх є в Америці кілька) оголосять сейчас по часописях усі ті розвідки та твори, які мають під рукою, а в яких говорить ся щонебудь про нашого безсмертного кобзаря: чи то про него самого чи про його недосяжимі поезії. Руські книгарні мають достарчити матеріялу, що послужив би як жерело всім потребуючим, особливо тим, котрі возьмуть на себе обовязок виготовлення відповідних рефератів та відчитів.

Сими кількома словами осьміляємо ся звернути увагу наших патріотів на надходячі великі роковини: пятьдесятлїтний період від тої сумної хвилї, коли незабутий Кобзар замкнув на віки свої заплакані очи. Пошануймож память нашого найбільшого віщуна-сьпівця і ставаймо в один ряд з тими, котрих горе і печаль висьпівав Він у своїх сумовитих піснях та думах на славу і честь всїх Його „мертвих і живих і ненароджених земляків в Україні і не в Україні сущих".

Відповідь на циркуляр п. Бабія і компанії.

Бувший контрольор нашої орґанізації, п. Михайло Бабій опублікував і розіслав всім (а може тільки деяким — напевно не знаю) відділам Р. Н. Союза і поодиноким його членам дуже цікавий та оріґінальний документ, підписаний також кількома иншими однодумцями свого добродія.

Позаяк зміст того циркуляра подає в сумнїв ціле діловодство „Союза," а нас, голов. урядників намагаєть ся зробити простими дефраудантами, я, як фінансовий секретар, отже в тім случаю найбільше інтересований, подаю отсим до публичної відомости слідуюче урядове спростованє.

На слова п. Бабія і його товаришів: „господарка гр. кат. Союза не єсть така, котра дала би запоруку, що член може бути певний, що в разї його смерти, родина його дістане поміч безпечну" — відповідаю: Анї п. Бабій, анї ніхто инший не може ніяким робом доказати, щоби до сего часу не виплачено обезпеченим якої-небудь, хочби навіть найменшої запомоги. Який єсть фінансовий стан нашої орґанізації і яка є запорука Р. Н. Союза, о тім знає кождий, хто читає щомісячні справозданя Гол. Уряду і звіти контрольної комісії. Не знає того тільки пан екс-контрольор Бабій!

Тут зверну ще увагу бувшого контрольора, що він помиляє ся (властиво він кпить собі з ново-ухваленої назви „Союза"), коли говорить про господарку „гр. кат." Союза. Аж до послїдної Конвенції в Клївлянді наша орґанізація називала ся „Руський Народний Союз," а не „греко-католицький." В який спосіб п. Бабій набрав певности про небезпечну господарку „гр. кат." Союза, що — як відомо — ще доси не змінив урядово старої назви, — се вже його тайна...

Дальше пише п. Бабій так: „На Конвенції показало (гол. урядники) справдї гарну суму, кождий вірив, що справдї то маєток Союза. Але не так в дійстности. Яку суму мав виплатити Союз яко посмертне за місяць червень, липень і серпень, та вся сума була зачислена до маєтку Союза, хотяй она єсть власностию вдів та сиріт по членах."

На сю елюкубрацію я заявляю, що всї посмертні запомоги за червень зістали виплачені абсолютно перед Конвенцією. За липень не мож було робити ніяких виплат, бо каса Союза мусїла бути замкнена 30 днів перед Конвенцією, аби можна було привести до порядку всї чекові конта. За серпень збирало ся розмет доперва в вересню, о чім чейже кождий добре знає, а так само повинен би знати і бувший контрольор п. Бабій. Я був би вдячний п. Бабійови, якби він подав якийсь лїпший спосіб замикання рахунків перед Конвенцією; як він сего не зробить, то се буде видимий знак, що у него не всї дома...

Дальше каже ся в циркулярі п. Бабія так: „Як ґаздують в Союзі, нехай посьвідчить хотяйби і се, що запитаний на Конвенції секретар, з якого фонду заплачено на процес Арсенія, сей не міг сказати і жадного пояснення не дав."

На се відповідаю, що я не лише міг сказати, але і сказав: на процес Арсенія заплачено з фонду розпорядимого. Що п. Бабій був присутний на Конвенції тілько тілом, а його душа блукала куди инде — се вже не моя вина і я за се не можу взяти на себе ніякої відвічальности.

На иншім місцї Бабійового документу читаємо таке: „Гроші, які належать до тих сиріт, котрих нещасна судьба спіткала, знаходять ся до тепер в Союзі, яко Фонд сирітський. Кождий з вас знає, що сей фонд єсть в Союзі. Коли так, то чи хто знає, який порядок єсть з сим фондом? На конвенції фонду сего сконтролювати не дали, а як спитали про книги, то сказали, що в куфрі і т. д."

Що Фонд сирітський не в порядку — се перша неправда.

Що сего фонду не дали сконтролювати на Конвенції — се друга неправда.

Що книги сирітського фонду були сховані в куфрі (розуміється на Конвенції, а не дома в офісї) — се правда, але правда також і те, що на піднесену замітку чи запит, гол. предсїдатель положив сейчас дотичну книгу перед справоздавця шконтролюючої комісії. Разом з книгою предложив також всї свої рахунки і посьвідки з гроший, які посилаєть ся для вдів та сиріт до старого краю.

Коли п. Бабій вповнії на одним місцї свого циркуляра, що теперішний гол. Уряд виплачує гроші з сирітського фонду кождому, хто тільки того зажадає, хочби він навіть не був до сего правно уповажнений — се теж неправда.

Єсли п. Бабій має в руках якінебудь докази на потвердженє своїх виводів — прошу вийти з ними на сьвітло денне!

На всї безпідставні очернення гол. Урядників Р. Н. Союза п. Бабійом, я скажу на його власну адресу отсе:

Наколи після Вашої гадки і памяти так злизько стоїть дїло з нашою орґанізацією, за що Ви брали через два роки дїєти і кошта подорожи, приходячи на контролю діловодства гол. Урядників Р. Н. Союза?

По що Ви там заваджали і брали за дурно гроші?

Коли Ви бачили в діловодстві гол. Урядників такі разячі надужитя і неправильности, чому Ви на те все мовчали і покривали злодійство? Чому не отворили очий всім членам „Союза" і чому їх не перестерегли?

Чи за Вашу дволїтну мовчанку не давав Вам часом котрийсь з гол. Урядників якесь „лапове"? — скажіть! не скривайте!

На кінци запитую ще п. Бабія як бувшого, дуже „ревного" контрольора. Хто більший злодій: чи той, що крав, чи той, що бачив як други крали, а мовчав?...

А що ви на те, шан. панове, однодумці „чесного" п. Бабія? Чи ви сьвідомо і при здоровім умі поклали свої підписи під його „документом"?

Ще кілька слів до всїх пов. Членів Р. Н. Союза.

Не дайте, люди, баламутити ся! Ви мусите знати, що так п. Бабій як і ті людці, що разом з ним підписали сей пашквіль, хотять мстити ся на теперішних гол. Уряниках з тої тілько причини, що вони самі не є тими урядниками. Їм ніби-то здаєть ся (властиво вони туманять лише несьвідомі одиниці), що ми всї розкрадаємо народне добро, то чомуж їм не вільно трохи поживити ся?... Памятайте, шан. Члени Р. Н. Союза, що всїм тим „циркулярникам" не розходить ся анї о зміну назви нашої орґанізації, анї о її моральне та матеріяльне добро. Їм розходить ся о теплі посади при „Союзі", а все инше, то для них — дурниця!

С. Ядловський
гол. фін. секретар.

В читальні.

В одній руській громаді забажало ся людям читальні. Кільканайцять молодців і кілька старших робітників зійшли ся до церковної салї і почали нараду. Говорили і нараджували ся добру годину, а наконець постановили запросити на сї збори місцевого душпастиря і учителя. Коли появили ся на салї оба запрошені, підніс ся зі свого місця Денис Кульчик і заговорив несьміло:

— Ми вас, отче духовний і вас, пане учителю, хочемо просити о пораду і поміч.

— А що такого? — поспитав заціказлений душпастир.

— Наша молодіж відчуває ся поволи від свого народу, а мої старі теж не богато знаємо про рідні справи. Чи не було би добре заложити у нас читальню?

— Та якби ні! — відповів швидко сьвященик. — Коби тільки охота, а заложити читальню не трудно.

— Охоти нам не забракне, — заявив сьміло Семен Скоробогатий, — от всї мої молоді товариші дали собі слово, що будуть ходити до читальні кождого вечера.

— Так, так! — загуділо нараз кільканайцять голосів. — Будемо ходити завсїгди по роботі, бо хочемо чогось навчити ся!

— І ми будемо ходити!— закликав в імени старших Павло Толочко.

— Волимо сидіти в читальні ніж в корчмі! — докинув Дмитро Нитлич.

— В читальні навчимо ся Бога хвалити і людий любити! — заговорив Юрко Скрутний.

— А мої тато не будуть на мене сварити, що волочу ся вечерами по улицях! — відозвав ся з задної лавки Микола Южний.

Сьвященик переглянув ся з учителем, а відтак промовив усьміхаючись:

— То ви, бачу, геть усї побунтували ся... А хто то намовив вас до сього бунту?

— Та се той козак Скоробогатий наробив такої збурки, — відповів сьміючись Кульчик.

— Ні, ні, отче, не вірте! — протестував, паленіючи молодий парубок. — Що я міг би зробити сам один! То пан Кульчик скликали нас на сю нараду. Вони тут найбільше потрудили ся, бо їх люди любять тай скоро послухають.

— А дивіть ся на него, який скромний! — протестував зі свого боку Кульчик. — А хто лїтав по цілім місті і нанаставляв кождого руського громадянина? Чи не ти зворохобив всїх своїх однолітків? Ви менї не дали спокою тай затягли старого до своєї компанії.

— А чого ви так тїшили ся, як ми вперве прийшли до вас з своєю пропозицією? — запитав раптом Михайло Свистула.

— А так, так, справдї. Чому ви нас так тоді хвалили і заохочували до витревалости? — вмішав ся Максим Цьвіркун.

— Та бо ви, куме Денисе, і нас до сього намовили! — закликав з гурту Петро Ворона.

— А видите, а видите! — понїс ся загальний оклик.

Припертий до муру Кульчик почав було боронити ся, вимахуючи на всї сторони своїми жилавими руками, але присутні не дали йому прийти до слова.

— Щож будемо робити з тим фантом, пане професор? — звернув ся о. парох до стоячого на бічній учителя. — Чи й ми оба

приступимо до сеї конфедерації?...

— З цілого серця! — заявив горячо учитель.

— Славно! славно! — загреміли гуртом будучі читальники, плескаючи жваво в долоні.

Панотець заждав, поки не прогомоніли оплески, а опісля промовив урочисто отсими словами:

— Хороше діло ви начинаєте, дорогі братя. Нехай Бог благословить ваші добрі наміри і нехай ваші заходи увінчають ся як найкрасшими успіхами. Моїм обовязком прилучити ся до вас і працювати враз з вами для нашого власного добра і для добра цілої американьскої Руси. Се, що сказав на вступі наш брат, п. Денис Кульчик, має повне оправдане. Наше молоде поколінє находить ся на дорозі цілковитого винародовленя. Ся дорога для нашої будучности дуже небезпечна і ми мусимо подбати, щоб наші діти з сеї небезпечної дороги завернути та вратувати їх перед неминучою загладою. Ми даємо Американцям свою мозольну працю, своє згароване тіло, але нашу душу і наше серце ми повинні віддати самим собі, своєму рідному народови.

Ви, братя, — продовжав свою бесіду сьвященик — хочете заложити читальню; але чи схочете ви до сеї читальні ходити і в ній просьвіщати ся? Чи не думаєте ви, по руському звичаю, розпалити соломяний огонь, що скоро потахне; чи не мислите часом розчинити тай не замісити?..

— Ні, ні, отче! — запевняв рішучо Скоробогатий. — Ми прирікаємо ходити до читальні і пильно учити ся, кілько лише час позволить!

— Так, так! — зсолідаризували ся прочі молодці.

— Гріх ходити по сьвіті з самовільно завязаними очима! — прорік поважно Кульчик.

— Ми не хочемо бути туманами до суду-віку! — закликав з серцем Володимир Чорний.

— Добре, братя, — мовив дальше душпастир. — Коли ви такі охочі, то прийдіть сюди в неділю по вечірні. Старайте ся потягнути за собою як найбільше людий: мужчин, жінок, хлопців, дівчат, а навіть шкільних дітий. Чим більше і ріжнороднійше буде наше товариство, тим приємнійше сходити-ме час і тим більшу можна буде розвинути діяльність. Я скажу про сю справу кілька заохочуючих слів по проповіди церковній на службі Божій, а відтак заберем ся в імя Боже до щирої, невсипущої праці. Чи так буде добре?

— Добре, добре! — загомоніли всі присутні.

— Тож до побаченя в неділю! — кінчив свою річ о. парох. — А не забудьте ставити ся всі що до одного, та це кождий з вас нехай приведе з собою по кілька нових охотників!

— Добре, отче, добре!

— А гейже, Семене! Біжи скоренько до коваля і попроси о нові підкови! — кликнув, підморгуючи, старий Кульчик.

— Які підкови?... на що? — дивував ся Скоробогатий.

— Та ти-ж мусиш себе добре підкувати...

Всі сердечно зареготались з Кульчикового дотепу.

— Ви мене все переслідуєте, а я вам нич не винен! — боронив ся зачіплений хлопець.

— Ну, ну, не гнівай ся.. — виправдував ся старий шуткар. — Дай нам, Боже, як найбільше таких парнів як ти. Я тебе люблю, як свою рідну дитину...

Усі присутні звернули свій погляд на кремезну стать молодого парубка, а Скоробогатий, зарумянивши ся наче та відданиця, встромив свій зір у долівку і приглядав ся цікаво, мов би його перший раз побачив, свому старому, пошарпаному капелюхови.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Падолист.

3	Ч	Іларіона Вел.
4	П	Ґлікерії
5	С	† Якова бр. Б.
6	Н	Арети, Атан.
7	П	Маркіяна
8	В	Димитрія Вел.
9	С	Нестора муч.

— Розмет Р. Нар. Союза за місяць октобер 1910 р. виносить на ціле посмертне 1 дол. 50 цнт., на половипосмертного 84 цнт. Подрібний виказ розмету умістимо в слідуючім числі „Свободи."

— І опять повіяв острий вітер з Вашинґтону в сторону імміґрантів. Летять щораз то нові розпорядженя на Еліс Айленд, а всі зміряють до сего, щоб щораз більше утрудняти їх прибутє в обіцяну землю долярів. До сих пор именно було практиковане, що коли хтось приїжджав до свойого свояка, який мешкав далеко від Ню Йорку, то сей свояк присилав еміґр. урядови заприсяжене зізнанє „affidavit," що прибуваючий їде до нього і він за се ґарантує, що імміґрант не стане тягарем суспільности. Сам перебуваючий в Америці „адресат" зовсім не потребував являти ся особисто в еміґр. уряді. І ось пан ґенеральний комісар Keeffe в найновійшім своїм циркуляри заказав пускати імміґрантів на підстані заприсяжених зізнань. В сей спосіб тепер жінки і діти будуть мусіли нераз місяцями ждати на Еліс Айленд, заки їх мужі або батьки прибудуть до Ню Йорку десь з далекої Каліфорнії або Дакоти.

— Минувшого тижня в Ню Йорку і сусідній Джерзи Сіти вибухнув страйк фірманів у всіх головних експресових фірмах. Ходить о підвижку і узнанє юнії, на що послідне компанії не хотять згодити ся. В наслідок страйку приходить майже що дня до кріваних заБурень, передовсім в Дж. Сіти, так, що навіть почато говорити про покликанє міліції. Тепер з кождим експресовим возом іде поліціянт, а кромі сего вози їздять лиш певними, наперед визначеними вулицями, які рівнож суть сильно обсаджені поліцією. В сей спосіб вози остають під подвійною опікою. Вчера, то є 31-го м. м. спровадила компанія множество страйколомів, молодих хлопців, з яких ні один не числить понад 20 літ, та платить їм по 4 дол. денно. Ґовернер стейту Н. Дж. в сей спосіб поміг експресовим компаніям проти страйкарів, що казав в понеділок рано о 2-ій год. вислати 200 тяжко наладованих возів до фер та обсадив вулиці поліцією. Позаяк обі сторони не хотять уступити, страйк заносить ся на довгий час.

— Дня 23-го м. м. прибув до канадийського порту военний пароxід „Niobe", який має бути першим военним кораблем Канади, та почином її военної фльоти.

— В наймолодшій републиці починає поволи плисти житє спокійним руслом. Успокоївши війско, яке помагало до зваленя попереднього уряду, тимчасовий републиканський ряд заводить в усіх областях новий лад. Найголовнійшою річию є тепер поладнати якось справу з державними довгами. Довг держави під пору виносить около 260 міліонів долярів і новий уряд заручив вірителям, що цілковито його сплатить. Як народ є одушевлений новим порядком річий, слідно із сього, що сотки богатих горожан складають добровільно обильні жертви на сплату державного довгу. Дальше усі купці, промисловці і т. д. спішать з жертвами, а побираючі з державної каси платню урядники, матрози, жовніри, заявили готовість, часть своєї пенсії що місячно жертвувати на покритє державних довгів.

— Убійця своєї жінки, Др. Кріппен, про якого справу і засуд смерти ми писали в кількох попередних числах, після рішеня суду має бути повішений около 8-го с. місяця.

— Одна з найбільших польських поеток, Марія Конопніцка померла оноді у Львові в 64 році житя. Була вона в цілім того слова значіню поеткою робучого, поневоленого люду і в своїх чудових поезіях заступала ся за долю усіх покривджених. Богато з її поезій є перетовковано на руське.

— В Петербурзі помер предсідатель першої Думи, Муромцев. В його похороні взяло участь 60 тисяч людий.

— Хінські розбійники на ріці Тунґарі в Манджурії напали на российский корабель та забивши властителя, ограбили його.

— Уряд канадийський ухвалив видати Росії втікшого звідтам революціонера Федоренка!

— Еміґраційні власти засудили на депортацію горожанина Зл. Держав, Шведа Ґуставсона позаяк він маючи 67 літ після ем. законів є за старий. Ґуставсон перед трема літами виїхав з Америки, а позаяк не відновлював пашпорту, тому стратив тутешне горожаньство.

— В Філядельфії помер австр. конзуль, др. Теодор Теодорович.

— Появили ся тут фальшиві десятьдолярові банкноти. Пізнати їх легко по злім друку.

— В Японії відкрито заговір на житє мікада. Провідників заговору арештовано.

— В місцевости Періґон в Франції славний археольоґ, професор Гавсер найшов знаменито захований людський кістяк, якого вік обчисляють на яких 100.000 літ.

— Уряд німецький користаючи з замішаня, яке наступило в Портуґалії з нагоди зміни форми уряду хоче загарбати портуґальські кольонії в Африці. Сей поступок готов спричинити вибух европейської війни.

— В Герне (Німеччина) в майнах вірвала ся линва від вінди, везучої 35 майнерів. Шістьох зістало забитих, а решта покалічених.

ОГОЛОШЕНЄ.

В церковній гали під ч. 520 Sinclair St. в Mc Keesport, Pa. відбуде ся дня 6-го падолиста о год. 7-ій вечер на дохід церкви театральне представленє п. н. „Іван і Смерть." — Вступ для дорослих 50 ц. і 30 ц., для дітий 10 ц. — Режісер: дяко-учитель Михайло Іванович.

Жертви.

Хвальна Редакціє „Свободи"! Прошу ласкаво оголосити в нашім орґані „Свободі" імена жертводателів, котрі зложили на мої руки свої лепти на будову „Русько - Украінської бурси в Сяноці".

Д. Коштовський 1 дол., Ів. Онуфрий 25 ц., Назар Романишин 25 ц., Вас. Вівчаровський 20 ц., Іван Вівчаровський 30 ц., Йосиф Вівчаровський 10 ц., Михайло Федорович 15 ц., М. Петровський від себе 3 д. 2 ц. — Разом 5 дол. 27 ц.

Сї гроші в сумі 25 кор нисше підписаний вислав просто на руки о. Ом. Костанкевича в Сяноці.

Всім ласкавим жертводателям складаю щире Спаси Бог.

М. Петровський
200 Victor Str. St. Louis. Mo.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ“.

1) ОГОЛОШЕНЯ БИЗНЕСОВІ, які йдуть довший час (від 3 місяців до року) платять ся після спеціяльної тарифи, яку інтересовані дістануть на жадане листовно.

1-о, 2-о або 3-и разові ОГОЛОШЕНЯ БИЗНЕСІВ по 3 цнт. від слова за кождий раз.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ, як: мітинґи брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союза поміщає ся безплатно один раз в рубриці „Рух в Відділах Р. Н. Союза“.

ОГОЛОШЕНЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ І БАЛЇВ по 2 центи від слова для брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союза, а для товариств неналежачих до Р. Н. Союза по 4 центів від слова.

ПОШУКУВАНЄ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за найменче 10 слів.

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і инші по 3 центи від слова.

ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центів від слова за найменше 10 слів.

Одноразове оголошене адреси 25 центів.

2) Належитість за всяке оголошене мусить бути прислана з гори та в цїлости. В противнім разї оголошене безуслівно не поміщає ся. Належитість за дрібні оголошеня можна присилати також почтовими марками

3) Кожде оголошене мусить бути в редакції на тиждень перед датою виходу того числа часописи, в якім воно має бути поміщене. Оголошень телефоном не приймає ся.

4) За зміст оголошень або за відвічальність оголошуючих ся в часописи фірм редакція не приймає ніякої відвічальности.

5) Кого-б скривджено, або в ким зле обходжено-б ся в тїй фірмі, яка оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить редакцію, а коли подасть достаточні докази ошуства, викине ся оголошене несовісної фірми; кромі сего редакція доложить всїх старань, щоб ошуста потягнути до відвічальности.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголошене, не подаючи причин.

7) Редакція має право жадати від фірм або незнаних осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бизнес чесно і дїйсно зможуть додержати того, що обіцюють в оголошеню.

8) В оголошеню мусить бути тільки правда. Редакція має право відкинути всяке підозріле оголошенє.

9) Оголошеня мусять бути писані пером, виразно і на одній стороні паперу.

10) За дрібні оголошеня редакція не висилає ніяких поквітовань.

До всіх Вп. Секретарів і Орґанізаторів відділів Р. Н. Союза.

Звертаємо отсим увагу пп. Секретарів, щоби не присилали деклярацій без виповненя сьвідоцтва лікарського, яке находить ся на другій стороні деклярації, позаяк такі не будуть приняті. Члени понад 43 літ, мають предложити метрику або який инший доказ свого віку.

Рівнож при виповнюваню деклярацій просимо на те уважати, щоби на деклярації було подано на яке посмертне член хоче належати перечеркненєм слова цїле або половину посмертне (ого), кілько має він і його жена літ, імя жени або якого иньшого члена родини, після того, кому член записав посмертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або рускої віри, бо таких маємо вже кілька.

Член, котрий не вміє писати, має зробити на деклярації пером знак хреста, умівчий писати має підписати ся власноручно на обох сторонах деклярації.

Місячні справозданя т. є. друки на жовтих картках, як також адреси нових членів прошу виповнювати і присилати враз з деклярациями і розметом.

Від Головного Уряду Р. Народного Союза в Америції.

Вступайте до Союза!

„Руский Народний Союз“ — принимає членів до 45 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разї смерти члена кляси „А“ (ціле посмертне) $1000.00.

В разї смерти члена кляси „Б“ половину посмертного $500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А“ $400.00.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б“ $200.00.

Посмертне за діти від $15.00 до $300.00.

В разї утрати а) обох очий, ніг або рук $1000.00.

б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Єсли атець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до брацтва, яке належить до Союза.

Ч. 85. КВІТ $18.00
на вісімнайцять долярів, котрі п. Анна Косць отримала як посмертну запомогу по донці Марії з Головної Каси Руского Молодечого Союза в Америції.
Scranton, Pa 15. Октоб. 1910
Анна Косць.

Сьвідки:
Гаврило Дзьобко.

Від місцевого Уряду Руского Молодечого Союза в Америції. Відділ 229.
М. М. Югас предс.,
Г. Дзьобко секр.

Ч. 88 КВІТ $18.00
на вісімнайцять долярів, котрі п. Михайло Самсін отримав як посмертну запомогу по сині Стефані з Головної Каси Руского Молодечого Союза в Америції.
Михайло Самсін.

Сьвідки:
Юрко Мариняк
Андр. Рупентать.

Від місцевого Уряду Руского Молодечого Союза в Америції. Відділ 99.
Іван Ґазда предс.,
Петро Герман секр.

Ч. 1503 КВІТ $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Йосиф Панц отримав як посмертну запомогу по жені Парасці з Головної Каси Руского Народного Союза в Америції.
Watervliet, N. Y. 23 окт. 1910.
Йосиф Панц.

Сьвідки:
Матвій Ґула,
Теодор Вовк.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америції. Відділ 13.
Мих. Мадараш предс.,
М. Спяк секр.

Ч. 1505 КВІТ $100.00
на сто долярів, котрі п. Іван Шевчук отримав як надзвичайну запомогу за нев. слабість з Головної Каси Руского Народного Союза в Америції.
Jeanette, Pa. 22. октобра 1910.
Іван Шевчук.

Сьвідки:
Гнат Сорочок,
Михайло Попович.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америції. Відділ 207.
Николай Губін предс.,
Василь Сіткевич секр.

Ч. 1508 КВІТ $1000.00
на тисяч долярів, котрі п. Юлія Курила отримала як посмертну запомогу по мужу Федорі з Головного Союза в Америці.
Pittsburg, Pa. 15. октобра 1910.
Юлія Курила.

Сьвідки:
Николай Войтович,
Гавр. Федорчак.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америції Відділ 53.
Николай Войтович пред.,
Алекс Витяз секр.

Ч. 1534 КВІТ $300.00
на триста долярів, котрі п. Іван Цмар опікун отримав як посмертну запомогу по Івані Цмар з Головної Каси Руского Народного Союза в Америції.
McAdoo, Pa. 21. октобра 1910.
Іван Цмар опікун.

Сьвідки:
Дм. Капітула,
Іван Запотоцкий.

Ч. 1535 КВІТ $200.00
на двіста долярів, котрі п. Агафія Гатала отримала як посмертну запомогу по батьку Михайлї Гатала з Головної Каси Руского Народного Союза в Америції.
Old Forge, Pa. 26. октобра 1910
А. Гатала.

Сьвідки:
Томко Ільчак,
Григ. Губяк.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америції. Відділ 34.
Геор. Гальчак предс.,
Т. Малиняк секр.

ПОДЯКА.

Отсим дякую хв. Головному Урядови за скоре і точне виплаченє квоти $200.00, яко посмертної запомоги по моїм батьку, бл. п. Михайлї Гатала.
Соуре, Pa. Oct. 26. 1910.
А. Гатала.

Рух в відділах Р. Н. Союза.

PERTH AMBOY, N. Y. брат. сьв. Васил. Великого, від. 168 Р. Н. Союза подає до відомости всім своїм членам місцевим і позамісцевим, що півпічний мітинґ відбуде ся дня 6 листопада 1910 р. в гали Ваверчака о год. 2-ій по пол. На сїм мітинґу предложить ся справоздане касове і буде ся принимати нових членів без вступного до братства а до Р. Н. Союза після Статутів. Кождий член має ся явити на мітинґу, бо сей котрий член не явить ся підпадає карі 50 цт., а урядник 1 дол. — М. Даньків предс., Гр. Клим секр.

NEW YORK, N. Y. „Тов. Помів в Чужині“ від. 215 подає до відомости, що півпічний мітинґ відбуде ся дня 5. падолиста с. р., в суботу під ч. 46 Ave A. Будуть важні справи до полагодженя, длятого кождий член повинен явитись. При тім припоминаєсь, що залягаючі члени, наколи не поплатять залеглостий на сїм мітинґу, будуть виключені з Товариства. Неявивший ся член підпадає карі 25 цт. а урядник 50 цнт. — С. Кучма секр.

HAZLETON, PA. брат. сьв. Арх. Михаїла, від. 85. Р. Н. С. взиває Юлію Пирога аби ся зараз зголосив до братства, найдальше до 14 днів, бо в разї противнім зістане виключений з бр. і Р. Н. Союза. Кождий член если довгує за 2 місяці, а на 3-ий місяць не зголосить ся зістане виключений з братства і Р. Н. Союза. — М. Мардиняк пр., А. Романьчак секр.

LOPEZ, PA. бр. сьв. Петра і Павла від. 253 повідомляє усїх, що нових членів буде принимати ся без вступного через новембер і децембер — С. Галабук ск.

OIL CITY, PA. Бр. Успенія Пресьвятої Богор. від. 139 подає до загальної відомости, що приймає нових членів без вступного від 9. октобра аж до 30-го децембра. — К. Буряк секр.

SUNDERLAND, MASS. Бр. сьв. Петра і Павла, від. 183 Р. Н. С. подає до відомости своїм членам місцевим і позамісцевим, що кождий мітинґ буде почнати ся точно пів до другої; котрий член не буде слухати Уряду, заплатить 25 ц. кари. Гр. Мельник пр., Іван Худзїк секр.

JEANNETTE, Pa. від. 207 сьв. Димитрія подає до відома своїм членам, що річний мітинґ відбуде ся дня 13. падолиста (Novembra), на котрім кождий член має бути присутний. На мітинґу будуть важні справи до полагодженя: вибір нових урядників, справоздане касове і т. ін. Чл. невирівнавший свого довгу буде виключений з брац. і з Р. Н. Союза, неявивший ся буде караний після статута. — Вас. Сіткевич секр.

Балї і представленя

(Оголошене в сїй рубрицї коштує: для бр. в Р. Н. Союзї і гр. кат. парохій по 2 цнт., а для всїх другиз по 4 цнт. від слова).

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
устроює „Укр. Тов. Січ“
в СИРАКЮЗ, Н. Й.

в суботу, дня 5-го новембра с. р. в гали P. O'Day 1032 W. Fayette St., Syracuse, N. Y. Запрошуємо всїх Русинів і Русинок на наш Баль так місцевих як і позамісцевих де разом розпізнаємо ся і скажемо що лиш в лучности сила. Вступ 25 цт. Початок о 7.30 За добру забаву ручить
Комітет.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
відбуде ся на дохід Братства сьв. Апп. Петра і Павла в понеділок дня 7-го листопада 1910 р. в гали при латин. костелі сьв. Атаназія в Curtis Bay, Md. Початок о год. 7-ій вечер.
Вступ 25 цнт.

Великий Баль!
Тов. „Под. Січ“ запрошує всїх Панів і Пані з Ню Йорку і околиці на веселу забаву, яка відбуде ся в суботу, дня 12-го новембра 1910 р. о год. 7-ій вечером в Liberty Hall 257-63 E. Houston Str., New York.
Вступ 25ц.цт.
Музика знамента.
Половина чистого доходу призначена на українську ґімназію в Збаражи.
За порядок балевий ручить
Комітет „Подільської Січи.“
44—45

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
устроює Братство сьв. Володимира від. 65 Р. Н. Союза в Elizabeth, N. J. дня 12-го листопада 1910 в гали Сінґера (Singer's Hall) на дохід братскої каси. — Початок балю о годині 5-ій по полудни. Музика першорядна. Вступ 25 цнт.

Сподїємось, що Вп. Родимці не лишать нагоди весело забавитись і прибудуть на наш баль як найчисленнійше, на що сердечно запрошує Комітет.
44—45

Пошукуваня осіб

(Оголошеня в сїй рубриці коштує по 2 цнт. від слова).

— Де є Марія Клюс, уроджена Фіс. Перед роком прийшла до Америки. Походить з Середниці, пов. Ліско, Галич. Прошу голосити ся до Michael Klus, Box 95, Hammond, Ind.

Книжки

які можна дістати вскладі книжок „Свободи“:

	цнт.
Америка	15
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся	15
Весела Книжочка з образ.	35
В Старім і Новім краю	25
Дещо про зьвірята	30
Еміґрант	15
Жовнір	10
Журавлї	10
Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Спол. Державах	15
Зуб за зуб	10
Коротка Історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казка про Жидів	15
Книжка рахункова	50
Марія	10
Многострадальний народ	20
Наверненний Грішник	20
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Новий Завіт	$0
О підземних скарбах	25
Оповіданя	10
Про нутро землї	25
Покуса	10
Про кінець сьвіта	15
Псалтир	$1
Розмова Поляка з Русином	10
Релїґійні віровання	20
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люде	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітнича драма	15
Сонник	30
Товариска ворожка	15
Хто з чого жиє	15
Які то є люди на землї, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-анґлійский тлумач	60
Молитвенники в красній оправі.	
Бог Надежда моя	$2.50
Хліб душі	2.50
Друг Душі	1.50
Друг Душі (в звич. опр.)	.75
Молитвенник малий	1.50
Вінець	1.50
Зборник	2.30
Також можна дістати:	
Книжочки колекторскі церковні	10
Книжочки Братскі	10
Помяник померших душ	10
Метрики хрещеня	3
Метрики шлюбні	3
Метрики смерти	3

Пишіть на адресу:
Swoboda,
184 Hudson St., New York.

ПРОТОКОЛ

з XI. Головної Конвенції Руск. Народного Союза в Америці, котра відбулась дня 20, 21, 22 і 23 вересня 1910 в Cleveland, Ohio.

(Продовжене з сторони 1-ої).

Виказ членів Р. Н. Союза в Америці від послідної (X) Конвенції по конець місяця авґуста 1910 р.

За час	На ціле посмертне: Принято нових	Прийшло з перест. листом	Прийшло з пів посмерт.	Вичеркнено	Взяло переступний лист	Перейшло на пів посмертн.	Умерло	Позістає в Братстві	На половину посмертного: Принято нових	Прийшло з перест. листом	Прийшло з цілого посмерт.	Вичеркнено	Взяло переступний лист	Перейшло на ціле посмерт.	Умерло	Позістає в Братстві	Дітей: Принято	Вичеркнено	Позістає
Рік 1908	(З Юнія 1908 р. позістало							8129								804			1333
В Юлїю	159	18	7	220	17	2	7	8067	31	1	2	52	1	7	—	778	10	32	1311
„ Авґусті	274	14	4	185	30	3	10	8131	40	—	4	39	3	3	—	777	10	26	1295
„ Септембрі	478	36	5	196	24	2	3	8425	150	2	2	48	1	5	—	877	37	29	1303
„ Октобрі	266	28	3	182	31	1	3	8505	137	10	1	33	11	3	—	978	17	26	1294
„ Новембрі	488	25	4	140	30	3	8	8841	124	4	3	30	2	4	2	1071	41	16	1319
„ Децембрі	467	16	4	173	20	7	4	9124	193	2	7	37	4	4	—	1228	39	18	1340
Рік 1909:																			
В Януарі	480	108	3	165	103	1	4	9442	99	1	1	42	2	3	1	1281	35	25	1350
„ Февруарі	337	47	6	180	54	6	—	9592	78	4	6	40	8	3	3	1315	59	6	1403
„ Марцю	346	24	4	202	24	3	9	9728	144	2	3	74	—	4	—	1386	9	11	1401
„ Апрілю	227	24	14	185	21	1	8	9778	78	2	1	43	3	14	—	1407	56	33	1424
„ Маю	313	22	6	183	25	6	6	9899	92	4	6	62	9	6	2	1430	21	15	1430
„ Юнїю	376	25	11	246	32	5	4	10024	169	7	5	128	9	11	1	1462	41	34	1437
„ Юлїю	340	34	9	206	27	2	7	10165	108	5	2	50	6	9	—	1512	22	34	1425
„ Авґусті	301	25	8	182	25	3	5	10284	70	6	3	71	2	8	1	1509	37	7	1455
„ Септембрі	274	39	7	150	52	6	6	10390	69	2	6	61	6	7	1	1511	30	48	1437
„ Октобрі	250	34	14	176	42	1	8	10461	41	4	1	60	7	14	1	1475	29	12	1454
„ Новембрі	364	27	7	203	24	1	2	10629	111	7	1	58	9	7	2	1518	33	32	1455
„ Децембрі	501	32	16	153	26	1	9	10989	121	8	1	58	5	16	—	1569	3	6	1452
Рік 1910:																			
В Януарі	594	15	8	173	12	6	4	11411	88	2	6	42	3	8	1	1611	92	13	1531
„ Февруарі	434	18	12	161	33	3	9	11669	86	2	3	57	4	12	1	1628	103	7	1627
„ Марцю	383	28	11	173	27	3	8	11880	123	3	3	56	3	10	2	1686	56	2	1681
„ Апрілю	305	13	4	202	22	1	4	11973	111	2	1	33	9	4	—	1744	19	4	1696
„ Маю	299	11	15	159	9	2	6	12122	63	4	2	60	5	15	1	1726	17	10	1703
„ Юнїю	353	7	3	185	27	4	7	12262	82	1	4	71	4	3	1	1734	34	12	1725
„ Юлїю	350	25	11	142	22	3	8	12473	99	1	3	67	2	11	1	1756	40	26	1739
„ Авґусті	274	19	4	84	7	5	5	12669	40	7	5	41	2	4	—	1761	63	35	1767
	9233	714	200	4606	766	81	154	12669	2547	93	82	1429	120	195	21	1761	953	519	1767

Р. Нар. Союз з кінцем авґуста числить: дорослих 14430, з дітьми 16197.

Від послідної Конвенції приступило до Р. Н. Союза на ціле посм. . . . 9233 членів
на половину посм. . . . 2547 членів
дітей . . . 953
Разом приступило . . 12733 членів

Виступило за той час на ціле посм. . . . 4606 членів
на половину посм. . . . 1429 членів
дітей . . . 519
Разом виступило . . . 6554 членів

Союз збільшив ся 4540 членів на ціле посмертне
„ о 957 членів на пів посмертного
о 434 дітей
Разом о 5931 членів

(Дальше буде).

ЕРВІН РОЗЕН.

Піґулки.

(Американська гумореска).

Джек Раферт був зруйнований. З якого боку і не глядіти-б на справу, з переду чи з заду, з права чи з ліва: Джек Раферт був зруйнований! В перших двайцяти чотирох годинах по катастрофі мав Джек двайцять ріжнородних нападів божевілля. Відтак заспокоїв ся і назвав себе ослом. „Тай осел же з мене!“ мовив до себе в тихім самообжалованю. „По що я дав заманути себе ідеї, що зелїзничі акції південного Пацифіку іти-муть заєдно в гору, коли на ділі вони ганебно спадали. Так отже я осел! Погляньмо, що тут дасть ся зробити. Гроший не маю ніяких, а мій кредит на біржі... мій кредит на біржі рівнаєть ся моральним прінципам мароканського султана: великій нулї!“

Як добрий математик усів Раферт на хвильку і став обчисляти свої актива. Вони складали ся з триста сімнайцяти долярів в готівці і з вірного та вельми прихильного Джіма. Джім був мурином, а через те таким лїнюхом і недбайком, що в цілім своїм житю ніколи і нїгде не міг собі знайти відповідної служби. З тої саме причини був він так привязаний до свого пана. „А се теж мої акції“, розумував Джек Раферт пристрастно. „Послїдний нероба!.. Щож робить зруйнований біржевий спекулянт? Жиє зі свого дотепу. Жиймо ми отже з нашого дотепу!“ Джек присунув до себе невеличку скринку, виняв з неї одно з семи останнїх, імпортованих гаванських циґар і закурив його. З циґаром в устах подав ся до свого найсердечнійшого приятеля, що був властителем рентовної аптики. Від сього приятеля не міг би був Джек видусити й одного червоного цента, та сього він навіть не жадав. За триста сімнайцять долярів можна чейже спрепарувати цілу купу піґулок...

* * *

Рух на Бродвею цілковито затамований. Цікаві, жадні сензації й всіляких збіговищ люди, збили ся в одну череду і поштуркували себе взаїмно. Ті, що стояли позаду, чули ся покривдженими; тупали засєдно ногами і допитували ся горячково передніх рядів, що там властиво стало ся і яка причина сього збіговища. Ті, що були на самім переді, заховували ся зовсім так, як театральні видці: з найбільшою увагою і цілковитим вдоволенєм слїдили акцію штуки і її розвязку. Там, на твердім бруку, лежав мурин. Хорошо, наче кукла, прибраний мурин. Був се, так сказати, ліпший мурин, а се вже було інтересне. Сей мурин кидав ся наче бішений, корчі викручували його тїло; з губи текла густа піна.

Окружаючі приглядали ся сьому вельми цікаво. Такої поганої публики, як публика нюйорська, нема рішучо на цілім сьвіті. Наконець отямили ся деякі і, нагадавши любов ближнього, почали кричати:

„Бідна людина! Де поліція? Де є амбулянс?“

Надбіг засапаний поліціянт. Здалека гудів надїжджаючий амбулянс. Кількох спочуваючих нахили ся над нещасним страдальцем і намагали ся підняти з землї занедужавшого мурина та вложити його на віз. Втім став протискати ся крізь товпу якийсь панок в легкій загортці і з шовковим капелюхом на голові. Він нахилив ся над бідним ніґром і почав досліджувати ударі його живчика. „Тяжкі жолудкові корчі!“ мовив сей панок, покивуючи значучо головою. „Один з вельми небезпечних случаїв диспепсії (нестравности). Щастє, що я прийшов ще в пору“.

При тих словах виняв з кишеньки своєї камізолї невеличку фляшинку, добув з неї осторожно одну маленьку, білу піґулку і оглянувши її як найдокладнїйше з усіх боків, вложив сей лїк в уста недужого мурина. Наслїдок оказав ся в одній секунді. Мурин завернув очима, застогнав легко і відітхнув глубоко. Нараз зірвав ся як опарений і станув твердо на обох ногах!

„Міштер... Міштер!“ заверещав з усеї сили, „се славна, могуча медицина! Ви уратували менї моє житє. Шляхотний добродію, як називаєть ся сей спасительний лїк?“

„Се є піґулки Раферта“, відповів добродїтель скромно.

„Піґулки Раферта!“ горлав мурин як навіжений. „Піґулки Раферта є найкрасші з усіх піґулок. Трикратне ура піґулкам Раферта. Ура, ура, ура...“

Публика розскочила ся зі сьміхом, обиджена таким нечуваним мантїйством. Трохи не всї видцї бісили ся зі злости, що в такий підступний спосіб дали ся оциганити і пошили ся в дурнї. Але понятє „піґулки Раферта“ втолочило ся їм в мозок, а сього власне хотів бідний мурин, або инакше Джім і його благородний добродїтель, инакше Джек Раферт — — —
— — — — — — —

Се діяло ся одного гарного пополудня. Знов таки на многолюднім Бродвею. Пекольне видовище. Серединою улицї, не зважаючи зовсїм на тисячі переїжджаючих возів, що гнали ся просто на него, ступав поважом високий, плечистий мурин. Чорне його обличе визирало з снїжно білого, сильно хвилястого халата. Кругом него товпила ся і ревіла улична зґрая, збиранина всіляких хулїґанів з Бовері, Бродвею і з сусїдних подібно хороших заулків. Та й не дивота, біло прибраний мурин в самім розгарі бродвейського руху...

Час до часу задержував ся сей мурин на однім місцї, обертав ся поволи в колїсце і деклямував урочисто два слова:

„Піґулки Раферта!“

Коли молоді уличники торгали його з заду за поли білого халата, він звертав ся до них з одиноким докором:

„Піґулки Раферта!“

З усїх сторін надбігли поліціянти, бо з приводу сьої сваволї затамував ся весь рух. Один, старший ранґою поліціянт, потряс міцно мурина за плечі і гримнув йому в ухо: „Чи винесеш ся ти відси сейчас домів?“

„Піґулки Раферта!“ відповів плаксивим голосом мурин.

Чотирох дубчастих поліціянтів хопили мурина за підбоки і, штовхаючи його своїми палками попід ребра, винесли на руках з улицї, а відтак кинули ним в якийсь темний заулок. Ніґер пручав ся з усеї сили, боронив ся від напасти руками й ногами і протестував грімким, роздираючим голосом:

„Піґулки Раферта! . Піґулки Раферта!“
— — — — — — — — — — —

Вечер. В „Tammany Hall“ відбували ся великі жіночі збори. Був се вельми інтересний вечер для всїх прихильників жіночого питаня, а сї збори були предметом широкої виміни гадок з боку приклонників і противників еманципаційного руху. На велику радість президії зголосив ся до слова один мужчина, як він сам казав, великий приятель всїх суфражисток. Вийшов на підвисшенє і почав горячу бесіду:

„Сьвітлї збори! Вельми шановні Добродійки! Невимовно радує мене слушна замітка шановної передбесїдницї, що ідеальне подружє мусить бути чесним, уцтивим товариством, та що так муж як і жена повинні робити собі взаїмні уступки на случай якогось-там непорозуміня, або з причини злого гумору. Мої пані! Я цілковито годжу ся з сею гадкою, бо вона є голосом мого власного переконаня, голосом мого власного серця. Однако-ж, ласкаві пані, не дасть ся заперечити, що причиною злого гумору у кождого подруга є безперечно зіпсутий жолудок. Тому то я, достойні пані, поручаю вам з цілого серця одинокий ідеальний середник против зіпсованого жолудка: піґулки Раферта! Нїяке подружне щастє без піґулок Раф...“

Джек Раферт не докінчив розпочатої фрази; його викинули на улицю.

* * *

Слїдуючого ранку стояв Джек Раферт перед властителем найбільшого реклямового бюра великого міста Ню Йорку.

„Я називаю ся Раферт“.

„Дуже менї приємно; чим можу вам служити?“

„Гм, містер Сампсон, я пустив на торговельний ринок нову піґулку і маю замір зробити сїй піґулцї як найбільш широку рекляму...“

„Ах, то ви є той навісний Раферт, що вчера ділав такі недорічні вчинки? Хайже вас чорт... віншую вам знаменитого дотепу. Нинїшний „Times“ помістив вже скажену статю проти безличности модерної, уличної реклями. Притім не запримітив він сього, що зробив вам як найліпшу рекляму „gratis“. Мушу вам поґратулювати, молодий приятелю людськости. А чогож ви жадаєте від мене?“

„Шість місячного кредиту“.

„Згода!“ закликав весело мр. Сампсон.

Нюйорські часописи заповнили цілі свої сторони реклямою піґулок Раферта; кождий паркан, кожда стїна камениці замальовані були сею реклямою. В просторих, приманюючих описах божив ся Раферт на всї свої сьвятощі, що болгарський князь, турецький султан і російський цар тільки для того тримають ся ще доси при житю, що перед кождим державним актом і по нїм заживають одну з ославлених піґулок Раферта. Нюйорчани лютили ся і скреготали зі злости зубами, але піґулки Раферта купували; бо нюйорчанин, що не мав би диспепсії, є великою рідкістю і належить до музея. Джек Раферт став ся маючою людиною, визначною личністю, політичною силою. Досягнув глубокої старости, а його богацтва зростали так, що принимав уже на осібних авдієнціях цікавих журналїстів, яких запевняв з усею рішучостю і повагою, що само тільки богацтво не приносить еще цілковитого щастя. (Так іменно говорять всї американські мультіміліонери...)

Та наближала його остання годинка. До смертельного ложа прикликав свого сина.

„Дорогий сину! мовив усьміхаючись, „можу умирати спокійно. Ти є паростком старожитного пня. Люба дитино, держи в купі наше майно і помножуй його. Помножуй його в чесний спосіб, коли се можливо, але помножуй за всяку цїну“!

„Добре, батечку“, відповів син. „А рецепта на піґулки? Чи не відкриєш менї тайни наших славних піґулок“?

„Піґулки, мій дорогий сину“, сказав тихим шепотом Джек Раферт, „піґулки — ах, що за чудова ідея! Піґулки є з цукру. Тільки цукор. Нич більше, тілки цукор. Дуже хороша ідея, любий сину“.

І Джек Раферт заснув тихенько з ясною усьмішкою на блїдім обличу...

З німецкої мови переклав
О. С.